

PERIODICH VERME

:: SALUT PÚBLICA :: INTERESSOS POPULARS :: ARTS Y LLETRES ::

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Ronda de l' Universitat, 96. BARCELONA

VISTA DE LA CASA DE PFFEIFER

À LAS ONZE DEL DEMATÍ DE LA CATÀSTROFE

PRESA DEL NATURAL PER UN DE NOSTRES REDACTORS

CONVERSA

ENTRE DOS AMICHS DE BONA FÉ

Lo diumenje passat, á la Rambla:
 —¿Qué 'm contas de nou, Pere?
 —Estich que trech foch pe 'ls caixals.
 —¿Per qué noy? Tu que sembla tinguis la sanch composta de aygua ab sucre, ¿qué 't passa? digas.
 —¿Qué no has vist com parlan del Congrés obrer los diaris?
 —¡Ay carat! escolta: ¿que ja no ets aquell que may s' embolicava ab res?
 —Home, ja veurás, no 'm cuydo sino de casa, es cert; pero tinch una mica de criteri y me exaspera llegir lo que ha dit sobre 'l Congrés una part de la premsa barcelonina, per més que, com ja sabs, estich distant de pensar com tu y 'ls del Congrés.

—Home, per algo la calificaren de *venal é hipócrita*.

—Encara es poch. Jo lamento que 'l Congrés prengues acorts sobre felicitar als incendiaris d' Extremadura, porque...

—Alto, noy. Aixó es una calumnia grossera de la premsa. No hi ha tal cosa, ni 'ls mils, y cap periódich será capás de probarho.

—Aixís callo. Jo 'm creya que era cert.

—Tant no deu serho, que 'ls diaris asseguravan, en vista dels incendiaris agafats, ser obra dels conservadors los incendis d' Extremadura y Andalucía. Lo Congrés se declará contrari á la política, donchs si aquells eran polítichs, ves com se compagina tot aixó.

—Crech que aquest últim punt es una llastimosa equivocació del Congrés.

—Jo ho nego. Pero tens de convenir en que quan méns es discutible. ¿Qui sab qui es que s' equivoca?

—Convinch en que es discutible, sí, pero la política es la gran palanca d' avuy, y com que som al ball, hem de ballar. No soch polítich porque tot m' agrada véureho desde la barrera, pero en aquesta qüestió crech que no teniu cap mica de rahó.

—Ja veurás; totas las ideas novas tenen gran oposició al neixe, y 'ls hi costa molt y molt obrirse pas per entre la groixuda trenyina formada á través dels sigles per la preocupació y la costum.

Mira, si no tens tart entrém al café, que me agrada parlar ab tu de aquestas qüestions.

* *

Tot bebent una copa... d' aygua de castanyas:

—Endemés, amich Pere, tinch de ferte una reflexiónetta á propósit de lo que deyam, y vindrás ab mí. L' obrer está en malísimas condicions de vida ab lo modo de ser de la societat. Per ell no s' han fet ni las Universitats, ni las bonas fondas, ni las habitacions higiéni-cas, ni cap de las comoditats que poden disfrut- ar la gent de pelas. En cambi ell es qui té de anar al hospici, al hospital y de vegadas á la presó, porque anant mal vestit l' agafan per sospita.

Tu creus que 'ls polítichs han de posarlo en iguals condicions que tots los seus semblants, y t' equivocas; los polítichs may resoldrán lo problema de la *igualtat social*, distinta de la igualtat política y molt més interessant que aquesta. Ells mateixos ho confessan quan parlan ab bona fé, cosa que no acostuman.

—Si totas las consideracions que 'm pugas fer ja las conech; per aixó m' estich á casa: hi ha massa llot, massa bruticia, massa personalisme per tot arreu.

—Déixam dir, ja parlarás luego.

Veus, als polítichs los hi dol, sobretot als que 's diuhen demócratas, que l' obrer se separi de la política, porque es una massa important pe 'l número de gent que la componen. Ademés, se la governa ab un parell de discursos plens de paraulas entussiasmadoras y vuydas de sentit, y ve molt be ferla servir d' esqueneta per arribar á ser regidor, diputat y ministre.

—Bueno, home; sent diputat y sent ministre se poden fer lleys per protegir l' obrer y donarli garantías y llibertat.

—¡Quanta candidés, Pere! Sent diputat y sent ministre un hom' te altres mals-de-cap. ¿Sabs á que 'm refereixo? ¡Lo turró, home, lo turró!

—Tens una mica, mica de rahó. No gayre, porque jo 'm recordo que en las Corts del any setanta tres se va aprobar una ley reglamentant lo treball.

—¿Si? Donchs allavoras tinch tota la rahó, porque aquesta ley ni tu ni ningú sab que se haje cumplert may. ¡Com que 's tractava de treballadors!

—Me 'ts ben atrapat.

—Home, si 'ls polítichs tenen la classe obrera al darrer full y encara l' esborran.

Pero vamos, donam la teva opinió sobre lo que diuhen los periódichs á propósit del Congrés del Circo.

—Ja veurás; parlan ab molta passió, y com la passió quita 'l coneixement, pots comprendre qu' estich lluny d' oscas de las sevas conclusions y de las tevas, per més que regonech un fondo de rahó en tu que no tenen los periódichs.

—Gracias pe 'l favor.

—No, no es broma.

Passant á contestar lo que 'm demanavas començaré per LA TRAMONTANA.

Aquest periódich la deu saber molt llarga y no ha fet l' ase alarmantse, ni s' ha entussiasmat poch ni molt.

La Campana de Gracia, després de dir «no volém donar compte del Congrés obrer porque hi ha cosas qu' es millor olvidarlas», dedica tot lo seu article de fondo al Congrés. Lo millor que conté es una bárbara definició del colectivisme confontentlo ab lo comunisme, que s' assemblan tant com una corona y un gorro frigi. Després diu que *anarquía* vol dir *campi qui puga*.

—Y ¿qué 't sembla que vol dir *anarquía*?

—En lo meu poch coneixement vol dir *no poder autoritari*, fóra tota amenassa legal ni personal contra la llibertat del individu; pero de cap manera *campi qui puga*. Aixó es un disbarat, es una definició donada ab tota mala fé, porque ja ho sab *La Campana* que vol dir *anarquía*.

Aném seguint. Las duas *Gacetas* s' entretenen fent de polissons. No 'ls hi envejo l' ofici. Deixémlas á un costat.

La Publicidad també porta 'l seu articlet, que comensa negant importancia al Congrés, y estich segur que predica lo que no creu. Me sembla poch autorisat lo colega per tractar aquesta materia, per una sola consideració que salta á la vista. Assegura *La Publicidad* que 'l programa del Congrés del Circo es lo mateix que va publicar *El Obrero*, programa eminentment polítich. En lo Congrés no solament no 's va llegir 'al programa polítich, sino que 's prengueren acorts anti-polítichs. Y en una paraula, hi ha tanta diferencia del programa del *Obrero* al del Congrés, com de la nit al dia.

Mira si s' ha lluhit *La Publicidad*, que diu aquestas cosas dos dias després de haberse publicat lo número 44 del *Obrero* tirant sapos y culebras al Congrés y fent oposició á las ideas allí sostingudas.

La Vanguardia també 's preocupa del Congrés y fins l' hi reconeix bona fé per discutiho, pero desconeix completament la materia que tracta. Allá va una prova. Donant voltas sobre lo tema del capital y 'l treball se pregunta:—«¿Qué fora del treball sense 'l capital?»—¡Santa ignocencia! Y ¿qué seria del capital sense 'l treball? Si l' autor del article, en comptes de ser coleccionista d' estampas coleccions romanos, sabria que una vegada se disputaren lo *Pa* y 'l *Diner*, y 'l *Pa* va guanyar porque 'l *Diner* sense aliment se moria de gana.

Está vist que per *La Vanguardia* lo capital es distint del treball. ¿Y perquè no han de ser una mateixa cosa? ¿Perqué l' obrer no té de ser á la vegada capitalista? ¿Perqué no parla baix aquest punt de vista *La Vanguardia*?

Lo *Brusi* y 'l *Diluvio* se contentan bonament fent la ressenya del Congrés y mirantsho desde la barrera.

El Correo Catalan pot dirse que ha sigut lo que ha tractat més bé y més á fondo la qüestió en son article *Cuestion candente*, puig ve á dir que no hi ha més solució que la fe cega eq Deu y tancar los ulls á la rahó, ó buscar la igualtat social en brassos de la filosofia.

El Obrero se desfa en impropieris contra 'l Congrés, cosa lletja en un periódich que porta semblant títol. Hi ha passió per entremitj, y ja está dit tot.

—¿Has acabat ja? Donchs jo resumiré.

Si *La Campana* ha confós duas ideas distintas y ha definit l' anarquía y 'l colectivisme ab los peus;

Si *La Publicidad* ha caygut en una equivocació tremenda al ocuparse del Congrés y semblant equivocació constitueix lo més capital del assumpto;

Si 'ls demés periódichs que han comentat lo Congrés tots han desbarrat per un cantó ó altre, demostrant que en son cervell sols hi havia una confusió de ideas, quina conseqüencia podem treure?

Una, una sola, y es aquesta:

La premsa que analisa, comenta y jutja lo que desconeix, demostra no tenir capacitat per ocuparse de un assumpto que fins en la seva ignorancia y desconeixement confessa que es de la major trascendencia.

—Jo, amich, torno ab la meva: no estich per los acorts del Congrés, encara que regonech poderosos motius de rahó en lo fondo dels mateixos; pero ab franquesa diré que si de avuy á cinquanta anys fossin vius los periodistas á que nos hem referit, se tornarian rojos de vergonya al repassar lo que han escrit aquestos dias.

Salut, amich, que tinch tart. Fins un altre dia.

*****

A MON AMICH FESOMÍAS

Mon estimat Fesomías:
 De aquest mon estich cansat;
 no faig més que passar dias
 ab molts treballs y agonías,
 qu' estich, noy, desesperat.

Per xó no estich pas malalt;
 al contrari, tinch salut;
 lo meu patí principal
 es que 'm trobo sense un ral
 y semblo un pobre perdut.

¿Sabs que feya aquella cara
 tan rodoneta y bonica?
 Donchs si la vejessis ara
 sembla aquella que 'l meu para
 tenia al cap de la pipa.

Ja no vull dejunar més;
 vull fer calés desseguida;
 desde ara ja ho tinch promés,
 ó 'm faig rich, ó avans de un més
 atento contra ma vida.

Ja veus qu' es un cas, amich,
que aixó no pot pas anar;
desde aquest moment t' escrich
perque 'm digas, per ser rich,
com ho tinch de manegar.

M' han dit que puch ferme frare,
pero no ho trobo ben fet,
que 'n lo temps que corrém ara,
si un dia hi hagués gatzara
me farien passá 'l fret.

Si 'ls temps anessin prou be
me posaria á polítich;
pero ca... no 's guanya res
y no vull férmen, perque
lo temps está massa crítich.

Jo conech un cert fusté
que diu pestes del ofici,
y també sé un sabaté
que perque no guanya re
vol mirar d' entrá 'al hospici.

Un sastre que jo conech
ne viu molt desesperat,
y també sé un llauneret
que fa una cara, pobret,
com si may hagués menjat.

Y en fi, may acabaria
si tot ho tingués de dí;
no puch may tení alegría,
sols miseria y companyia
es tot lo que 'm volta á mí.

Te demano com company
que 'm treguis d' aquest apuro
dantme un consell ben estrany,
perque creume, ja fa un any
que 'ls meus ulls no han vist un duro.

Si ho vols fer de bona gana
prompte escriu, que poch te costa,
y no sigas tarambana;
mira que l' altra setmana
esperaré la resposta.

Y si ton consell me posa
en bon camí, com jo conto,
allavors mana y disposa
en tota y qualsevol cosa
de ton amich

MAGO-TONTO

Una noticia desconsoladora tenim que donar
avuy á nostres lectors: la de la terrible heca-
tombe que conngué á Barcelona lo dimars
passat.

La fabrica de màquines agricolas dels hereus
de Amador Pfeifer, ó més ben dit, la habitació
ahont vivian sos duenyos, fou presa d' una
d' aquestas catástrofes que deixan rastre en la
vida dels homes.

Duas families, en un moment, han sigut es-
purgadas del arbre de la vida per la destrul
avassalladora de la fatalitat.

Una inesperada explosió de gas trenca lo
dèbil fil de la existencia de tretze personas,
moltes de las quals estavan en lo color de rosa
de la vida.

Homes de vint á vint y cinch anys, plens de
salut y somnientos la riqueza; noyas de divuyt
á vint, promesas, plenas de vida, d' amor y de
ilusions; criaturas de dos á set, felissas, perque
no coneixian encara las amarguras del mon;
tot, tot ha desaparescut en una alenada.

Aixó es lo mon. Y no obstant ¡cuantas mise-
rias per sostenir més ó menos comodament lo
que d' un modo tan fácil se pot trencar!

En política, en administració, en societat;
¡cuantas petitesas per sostenir efimerament lo
que ab tanta senzillesa pot desapareixe!

¡Sia la terra lleugera á las víctimas, ja que
cap fi desastros pot servir d' exemple als indo-
mables mortals!

Lo dibuix que avuy doném en la primera
plana es tret del natural en las primeras horas
després de la catástrofe, segons croquis de un
de nostres mateixos redactors.

Lo dijous d' aquesta setmana, en celebració
del dotzé aniversari de la defensa feta en 1869
per la població de La Bisbal, tindrà lloch en
aquella lliberal població ampurdanesa una funció
cívica, que per las noticias que 'n tenim
será lluhida y digna del fet que 's commemora.

A ella han sigut invitats tots los comités de-
mócratas del districte.

Aixó proba que 'ls lliberals ampurdanesos
encare son fermes com en millor fetxa.

Be pe 'ls braus fills del Ampurdá!

Han llegit lo bando ó allocució del nou go-
bernador prometent que sols se inspiraria en la
legalitat, etc., etc.

Donchs tinch lo sentiment de participárhosi,
que es lo mateix, exactament lo mateix que 'ns
va tirar pe 'ls bigotis lo senyor Herreros de
Tejada al venir á Barcelona.

¿Qué fa, senyor Moreu, qué fa?

¿Que vol seguir las petjadas del seu próxim
antecessor? Miris que 'ls barcelonins emigrarán
si ho fa com lo senyor de Tejada.

No 'ns espantaria pas gayre més la vinguda
d' en Bou-Amema, que semblant imitació.

Diu *El Motin* de Madrid:

¿A quant diriau que pujen los premis en di-
ner que 's destinan á las carreras de cabells de
aquestos dias?

A 142.000 rals.

Alegreuvos, familias dels manobres morts
cavent de la bastida, si no teniu per menjar.

Lo caball que corra més mereix millor premi
que l' home que treballa.

La ley prevé que l' senador que no prenga
possecció del càrrech dintre vuyt dias, s' entent
que renuncia.

Donchs heu de saber, lectors, que la ley
també s' arroissa, perque l' altre dia va jurar lo
senyor Elduayen, nombrat lo 13 de mars del 78
y que encara no s' habia acostat al Senat, sense
que la ley s' haje complert.

Ja ho habem dit altres vegadas: llops ab llops
no 's mossegan.

En un poblet de la provincia de Toledo lo
rector y l' escolanet tiraren á empentas fora de
la iglesia á una dona partera que no habia do-
nat la propina que ells imposan y que acostu-
man satisfer sempre las donas de allí quan van
á missa després de un part.

Ja tenim un rector posant impostos en forma
de propina torsosa á todas las donas que tenen
l' atreviment de reproduhir la especie.

Aquest bon jan deuria volguer que las espo-
sas també fessin com las nevodas.

Diu *La Vanguardia*, á propósit del Congrés
obrer celebrat en lo Cateo, que no sabia que la
bandera del treball fos del belich color roig.

Anem á dirli perque es de aquest color.

Suposem que en los temps patriarcales debia
ser blanca la bandera del treball, pero s' ha
tornat roja á causa de la moltíssima sanch der-
ramada pe 'ls injelissos obrers destrossats en las
mal acondicionadas màquines á que la avaricia
de molts industrials obliga á treballar als que
s' exposan á perdre un bras ó una cama per
guanyar lo pa de cada dia.

Pera pagar los gastos que ocasioni lo viatge
del rey á la provincia de Cáceres, la empresa
del nou carril donará 25,000 duros; en Moret
25,000 més, y una companyia dedicada á la ex-
plotació de fosfats 25,000 pessetas.

Vostés, lectors, preguntarán per que tanta
generositat?

Un adagi catalá ho diu molt be:

N' hi ha que donan una aglá pera fer e... un
roure. No ho troban.

Llegim que la directora del periódich *La
Mujer* ha fet batejar sa filla per Víctor Hugo,
fent una cerimonia igual á la relligiosa.

Aixó no val; los sáinetes, fora del teatro, no
están be en lloch més ni en parodia.

Los bebedors de cervesa, á Viena, s' han de-
clarat en huelga perque 'ls venedors han au-
mentat lo preu sense motiu.

Proposo als espanyols que adoptun lo mateix
sistema per safarse de pagar la contribució de
consums.

Diuen que l' govern rus va á posar en vigor
las midas acordadas contra 'ls nihilistas en la
entrevista dels emperadors de Russia y Alema-
nia á Dantzig.

Si cada rus no 's fa para-rayos al cap, ja 'ls
planyo.

EPIGRAMAS

La filla de don Ambrós,
em ha dit més d' una vegada
que, d' ensá que n' es casada,
Sempre menja carn sense os

L' home de la Trinitat,
semblava qu' era molt manso,
y aquesta nit l' ha deixat
per aná á buscé un romanso

A. FARIOLA

ÚLTIMA HORA

Acaban de ser portadas al cementiri las vícti-
mas de la catástrofe de casa Pfeifer.

Molt avans de l' hora anunciada per l' enter-
ro, las deu d' aquest dematí, los carrers dels
voltants del Hospital y l' pati del mateix esta-
van vessant de innumerable gentada.

A dos quarts d' onze se posava en moviment
la fúnebre comitiva, pe l' següent ordre:

Obrian la marxa dos municipals de caball,
als que seguian nou capellans ab creu, incens,
sagrístia y escolanets, cantant y fent lo que se
acostuma en semblants casos.

Dotze cotxes mortuoris conduhian los tretze
cadáveres de las víctimas, anant en un d' ells los
cossos dels noys Amador y Manel Pfeifer, de
dos anys l' un y de tres l' altre.

Lo quint cotxe portava lo cadavre de Enrich
Pfeifer, un dels hereus, de vint anys, qual ba-
gul ostentava una rica corona de la Escola de
Ingenyeres.

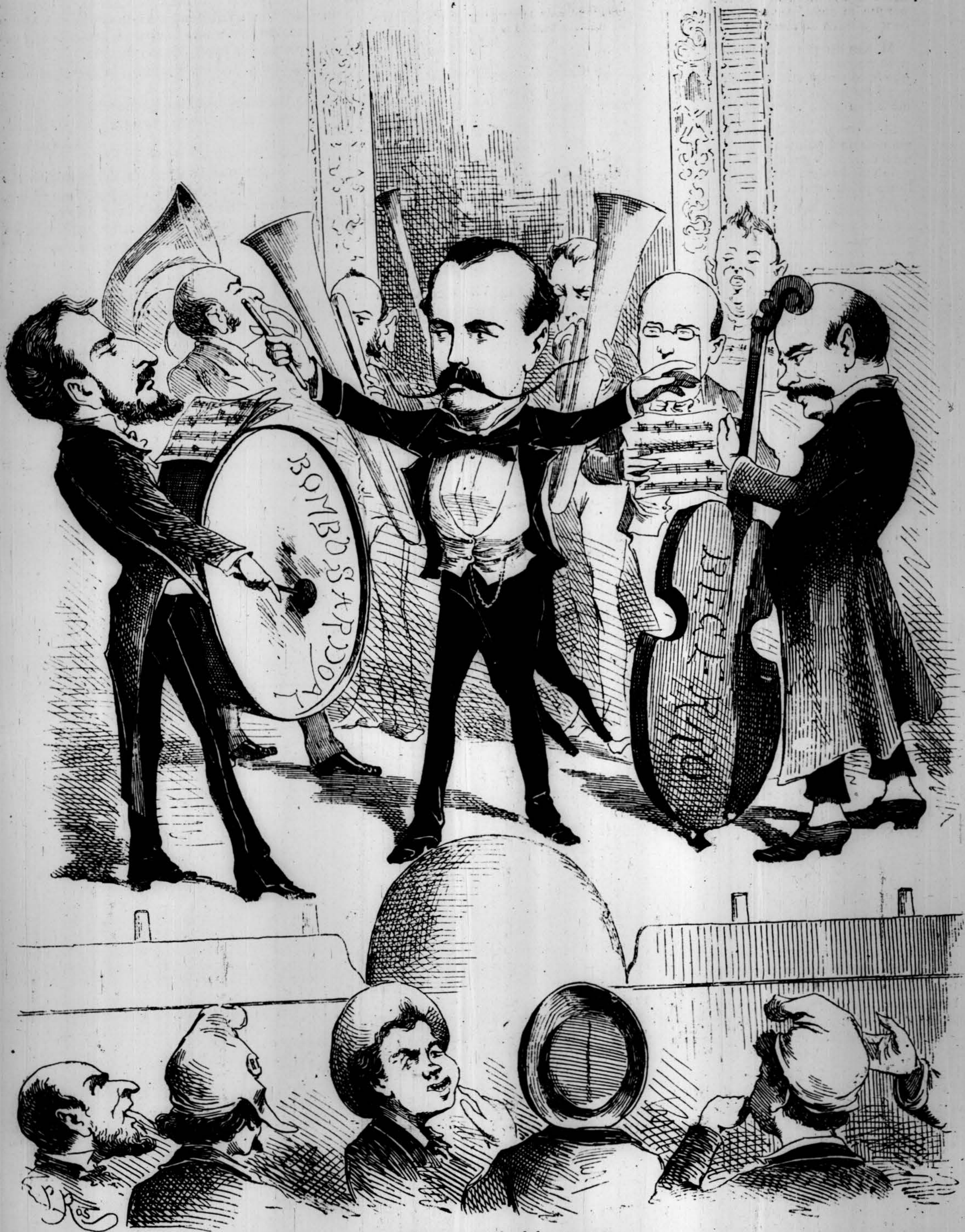
Per la numeració dels baguts mortuoris, des-
prés dels cadáveres de la familia Pfeifer seguian
los de la familia Grau, majordom del taller y
casat ab una filla Pfeifer, y finalment los dels
doméstichs ó treballadors víctimas també del
desgraciad accident.

Darrera 'ls cotxes fúnebres presidia lo dol lo
arcalde senyor Rius y Tauler, dos eclesiástichs
y algun parent dels difunts.

La comitiva era de unas 1500 personas entre
las que hi figuravan gran número de ingenyeres,
representants de varias corporacions y de la
premsa y bastants obrers.

Una cinquantena de cotxes tancava aquella
llarga filera que movia l' atenció de tot lo poble
de Barcelona, que ab respectuos silenci mirava
conngut tan original com trist espectáculo.

CONCERT DESCONCERTAT

Primer ensaig dels concerts
que preparan los dinástichs
demócratas y caps verts,
que per no estar de res certs
lo públich los reb á fástichs.